

Sygnatura akt VI Ka 522/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 września 2017** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grzegorz Kiepusa

Protokolant Kamil Koczur

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2017 r.

przy udziale K. S. - przedstawiciela Straży Miejskiej w G.

sprawy **M. N.** ur. (...) w P.

syna M. i U.

obwinionego z art. 96§3 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 30 marca 2017 r. sygnatura akt IX W 1762/16

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw i art. 118 § 2 kpw

- 1) zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że obwinionego M. N. uniewinnia od zarzuconego mu czynu z art. 96 § 3 kw;
- 2) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. M. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony obwinionego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
- 3) kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

VI Ka 522/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 30.03.2017 r. M. N. został uznany za winnego tego, że w okresie od dnia 23.04.2016 r.

do dnia 19.10.2016 r. w G. w siedzibie Straży Miejskiej w G. wbrew obowiązkowi na żądanie uprawnionego organu nie wskazał komu powierzył do kierowania lub używania w dniu 14.11.2016 r. pojazd marki P. o nr rej. (...), tj. wykroczenia z art. 96 § 3 kw i za to na mocy art. 96 § 1 kw w zw. z § 3 kw i art. 24 § 1 kw wymieniono mu grzywnę w kwocie 500 zł.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 11 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r.

w sprawie opłat za czynności adwokackie zarządzono od Skarbu Państwa

na rzecz adwokat I. M. kwotę 442,80 zł, w tym VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej obwinionemu z urzędu.

Na podstawie art. 118 § 1 i 3 kpw i art. 119 kpw w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych oraz art. 624 § 1 kpk zasądzono od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane wydatki w kwocie 100 zł, w pozostałej części kosztami obciążając Skarb Państwa oraz opłaty w wysokości 50 zł.

Apelacje od tego wyroku wywiodła obrońca obwinionego, która zarzuciła w orzeczeniu naruszenie art. 96 § 3 kw poprzez uznanie obwinionego za winnego, w sytuacji gdy nie wypełnił on znamion tego wykroczenia, bowiem będąc współwłaścicielem pojazdu sam był jednocześnie sprawcą wykroczenia, a taka sytuacja nie jest objęta odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 96 § 3 kw.

W oparciu o podniesiony zarzut obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Apelacja okazała się skuteczna o tyle, że w wyniku jej wniesienia zaskarżony wyrok należało zmienić poprzez uniewinnienie obwinionego od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

W trakcie prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawie niezastosowania się do znaku drogowego B-36 przez kierowcę pojazdu marki P., nr rej. (...), w dniu 14.11.2015 r. ok. godziny 21⁰⁰ w G. przy ulicy (...), tj. wykroczenia z art. 92 § 1 kw, Straż Miejska w G., w trybie z art. 129b ust. 3 pkt 7 oraz art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym wezwała obwinionego M. N. jako współwłaściciela pojazdu, do wskazania w terminie 7 dni, komu powierzył pojazd do kierowania lub użytkowania w oznaczonym czasie (k.10,k.12,k.15). Przesyłki pocztowe zawierające żądanie były dwukrotnie awizowane – obwiniony ich nie odebrał. W dniu 15.04.2016 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej A. G. i Z. B. udali się do miejsca zamieszkania obwinionego celem doręczenia mu przesyłki – obwiniony odmówił jej odebrania (k.16). W tej sytuacji Straż Miejska podjęła czynności wyjaśniające w sprawie wykroczenia z art. 96 § 3 kw (k.18).

Wykroczenie z art. 96 § 3 kw popełnia każdy, kto nie czyni zadość obowiązkowi wskazania na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Obowiązek taki wynika wprost z art. 78 ust 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Zaniechanie polegające na niewykonaniu obowiązku wskazania tożsamości osoby, której powierzono pojazd, wymaga wykazania, iż osoba zobowiązana posiadała taką wiedzę i odmówiła jej przekazania uprawnionemu organowi.

Obowiązek określony w art. 78 ust.4 Prawo o ruchu drogowym powstaje tylko wówczas, gdy uprawniony organ wystąpi ze stosownym żądaniem i żądanie to dotrze do osoby zobowiązanej. W każdym wypadku po stronie osoby zobowiązanej musi więc istnieć świadomość żądania udzielenia takiej informacji. Nie ma znaczenia w jakiej formie żądanie zostanie przekazane – ważne jest, czy dana osoba wiedziała, że została wezwana przez uprawniony organ, komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania oraz czy taka wiedze rzeczywiście posiadała.

Zgodnie z zasadą ciężaru dowodu, to na oskarżycielu spoczywa obowiązek udowodnienia tych okoliczności. Obwinionego chroni bowiem zasada domniemania niewinności, co wyłącza możliwość domniemania świadomości wypełnienia znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw (art. 5 § 1 kpk w zw. z art.8 kpw).

Z akt sprawy nie wynika tymczasem, że żądanie, o którym mowa w art. 78 ust. 4 Prawo o ruchu drogowym dotarło do obwinionego. Awizowanie przesyłki pocztowej, a nawet odmowa jej przyjęcia, nie może być utożsamione z powzięciem przez adresata wiedzy na temat treści sformułowanego w przesyłce żądania. Uregulowanie zawarte w art. 133 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 38 § 1 kpw, stwarzające prawną fikcję uznania pisma za doręczone, nie ma zastosowania do wezwań, o których mowa w art. 78 ust. 4 Prawo o ruchu drogowym.

Jak zauważył Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30.09.2010 r., I KZP 15/10, w sytuacji gdy doręczenie żądania, o którym mowa w art. 78 ut. 4 Prawo o ruchu drogowym nastąpiło trybie art. 133 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 38 § 1 kpw, należy oddzielić procesowy aspekt doręczenia pisma, którego skuteczność może opierać się na domniemaniu, od materialnych podstaw odpowiedzialności, których domniemywać nie można.

Skoro zatem w toku niniejszego postępowania nie wykazano (nie udowodniono), że obwiniony powziął wiadomość o konieczności wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, to brak było podstaw do przypisania mu sprawstwa i winy w zakresie podstawionego zarzutu popełnienia wykroczenia z art. 96 § 3 kw, w konsekwencji czego zaskarżony wyrok należało zmienić poprzez uniewinnienie obwinionego.

Rozpoznanie sprawy w omawianym wyżej zakresie było wystarczające do wydania orzeczenia reformatoryjnego, a zatem sąd odwoławczy w trybie art. 636 kpk ograniczył rozpoznanie środka obwinionego.

Konsekwencją uniewinnienia obwinionego było obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania w sprawie.